

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXVIII (32)

Štev. (No.) 32

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

7. junija 1979

34. SPOMINSKI DAN

V slovenski hiši, 3. junija 1979

POLJSKA PROSLAVIJA SVOJEGA NAJVEČJEGA SINA

Štiriintriideset let že drsi slovenska zgodovina po dvojnem tiru. Slovenija doma in Slovenija v svetu. Štiriintri-deset let se delimo Slovenci na „mi“ in „oni“. Na one doma in na nas v sve-tu. In obratno. Štiriintriideset let smo med seboj razglašali. Štiriintriideseti-č že proslavljajo „oni“ — pognani v boj na ukaz tujih samodržcev — z oglušujoči-mi trobentami zmago nasilja nad last-nim rodod. Mar zato tako glasno? Sla-vijo — kaj? Mar premoč podivjanih oborožencev nad neobogljeno mučeni-škimi telesi z bodočo žico prevezanih? Štiriintriidesetič že počaščamo „mi“ spo-min junakov, žrtv in borcev iz last-nega nagiba proti nasilju nad brati, za svobodo vesti, duha in misli, za samo-svojest svojega naroda. Leto za letom. V tujini, a po vsem svetu.

V našem spoštljivem spominu so na ta dan z nami vsi, ki se jim je utrnilo življenje, pa tudi tisti, ki so se jim z zvrhano mero trpljenja žrtveno pri-družili v pomoč v enem najtragičnej-ših spopadov, v bratomorni vojni. Mno-go nas je tedaj. Z nami so domobran-ci, četniki, priporniki po zaporih in koncentracijskih taboriških, talci, mož-je, fantje, žene, dekleta, tudi otroci. Da, celo otroci. Vsi združeni z isto prošnjo, željo: Svoboda, mir med brati. Mi živi — prosivci, naši rajni — priprošnjiki. Leto za letom. Do slej in še naprej. Vse do časa, ko bo naša stara pravda zma-govita nad lažjo in prevaro.

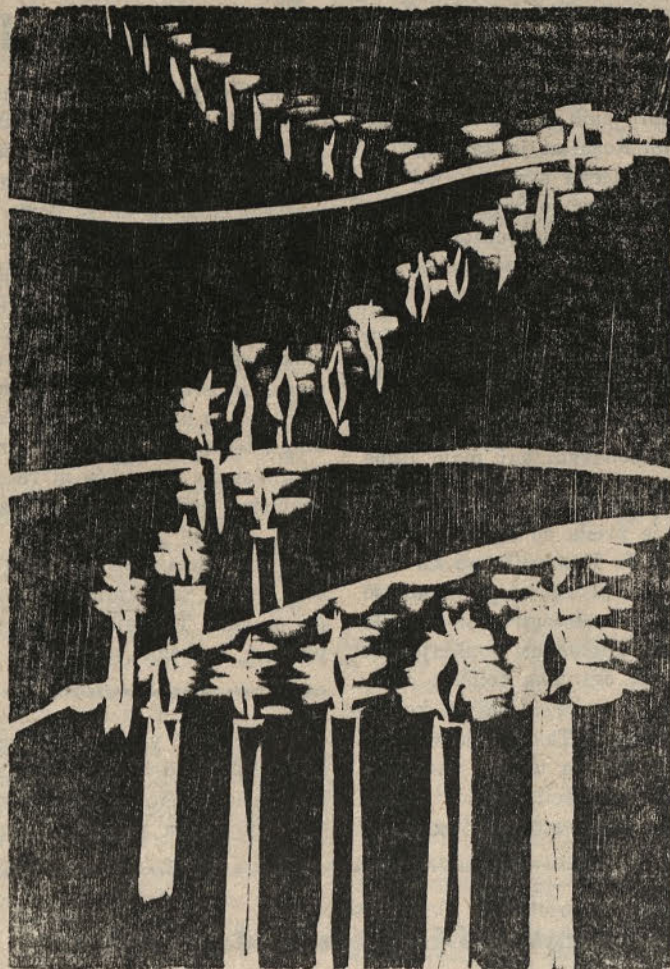
Resda minevajo leta. Že v tretje se obnavlja generacija prosivcev. In vse ostaja pri starem. A prav vse — ne! Med prosivci je leto za letom čedalje več mladine. Fantov, deklet. Nihče jih ne sili, mladostnikov; niso doživljali zgodovine strahot, a vendar natrpajo dvorano. Pravijo, da doma ni tako. Da je leto za letom med mladino zaniman-je in zavzetost za „pridobitve narodno-osvobodilne borbe“ vse manjša. Le od kod ta razlika? Mar zaradi tega, ker sloves nepravilnih „pridobitev“ ne zdr-ži trajanja v času?

Mi nismo v dvomih. Naša pravda je pravična. Pravična je bila, je in ta-ka bo ostala. Vsaka, še tako zatirana pravična stvar je prej ali slej zmago-vita. Ti, ki so žrtvovali svoja življenja, niso mogli tega doživeti. Morda bodo dočakali že njihovi otroci, morda šele vnuki. In čeprav bi bili že pravnuki, vemo, da bomo in bodo vztrajali dotlej. Rajnim v zahvalo, živim v rešenju. In tedaj bomo uglašeni v sozvočje bratje vsi in ne bo več meja ne pregrad med Slovenijo doma in Slovenijo v svetu.

Tudi letošnji Spominski dan nam tr-dí to vero. Glej jih, prosivce, že ko pri-hajajo, da se zbero. Temu seva iz oči bridkost — tako daleč že vidi cilj; oni ves zamišljen, kot odsoten — mar hre-peni po zgubljeni domovini?; tam od žalostni naguban materin obraz izpriču-je smrt sinov; tu vdova, saj vdano pre-naša bolečino osamelosti, a se ji danes znova zjeda v srce vsa grenkoba u-sodnih dni. In končno se vsuje roj mla-dih ljudi, premladih, da bi mogli ver-no podoživljati čustva staršev. A že dovolj starih, da lahko z lastnih vidi-kov presojaajo njihovo pravdo. Ni vi-deti bolečine, ne žalosti, ne bridkosti v tej mladeži. Vedra je njihova mladost. Pač pa izpričujejo že s svojo navzoč-nostjo na tem slavu zavest, da niso povsem kot druga mladina. V vedrost večine naših mladih se vpleta lastno spoznanje in odločitev: sprejeti in pre-zvzeti dediščino svojih staršev, biti o svojem času nosivci njihove zaveze, stremeti k uresničenju tega cilja. Vi-deti jim je pa tudi, da jim ta zadolže-nost ni v breme. Sprejemajo jo kot po sebi umevno, kot neoporekljivo da-nost v sklopu njihovega življenjskega poslanstva. Sicer ne bi bili danes tu.

V CERKVI MARIJE POMAGAJ

Štiri ura popoldan. Maša v prena-polnjeni cerkvi Marije Pomagaj, naše

Lesorez, Ivan Bukovec

zaščitnice. Slovesna maša za rajne mu-čence, junake. Pet duhovnikov soma-šuje. Msgr. Orehar z gg. Lamovškom, Bergantom, Borštarnjem in Cukjatiem. Slovesnost maše poudarja — kot vse-lej ob velikih praznikih — neutrudljivi zbor Gallus pod vodstvom dr. Julija Sa-velli in ob orgljanju ge. Anke Savelli-Gaserjeve. Ker je binokostni čas, začno s Försterjevo Pridi sveti Duh in spreml-jajo nato mašnike z Venturinijevo Slo-vensko mašo. Pet duhovnikov posveča Njegovo telo in Njegovo kri žrtvam v počastitev. Pet duhovnikov priporoča njih duše Njegovi milosti. Tudi On se je žrtvoval. Za blagor vseh ljudi. Ve, kaj je žrtve. Uslišal bo prosivce, usli-šal priprošnjike.

V cerkvenem nagovoru msgr. Ore-har opominja k zvestobi naši ideji, za-radi kater smo zapustili domovino. Iz-prašajmo se, nas opozarja, če smo ostali zvesti samim sebi, če smo ena-kih misli kot tedaj. Smo znali našim otrokom dovolj nazorno prikazati naše vidike in vzroke, jim znali in hoteli razložiti v čem temelje naši nazor in v čem komunistični? Smo jim dali do-volj trdno osnovo, da bodo znali pravi-lno razločevati in vrednotiti eno in drugo? Znamo povedati doma živim rojakom na otipljiv in prepričevalen način resnico? Vse to so naše dolžnosti, ki se jim ne moremo in ne smemo izne-veriti. Monsignor poziva še k slogi med nami, k premagovanju malenkostnih za-merljivosti, k vzajemnemu spoštova-nju in k vztrajnemu sodelovanju.

Po zadnjem blagoslovu zmoli še mo-litve za rajne in Gallus zapoje vsem žrtvam v počastitev Mavovo Blagor mrtvim.

NA DVORIŠČU PRED SPOMENIKOM

Ob zvokih trobente (Gusti Čop) ob-stane vsa srenja v spoštljivi tišini. V njej ena sama misel: Spomin na rajne žrtve. Kdo je med nami, ki ne bi med njimi našel svojca, prijatelja, tovari-ša? Krog spomenika naši predstavni-ki: za Narodni odbor predsednik Mi-loš Stare in Rudolf Smersu, za društvo Zedinjena Slovenija — predsednik Bo-žo Stariha in tajnik Emil Cof, za slo-venske okrajne domove gg. Marjan Bo-gataj in Tone Oblak za San Justo, Franc Zorc in Stanko Oberžan za San Martín, Matjaž Potočnik in Janez Bru-la za Ramos Mejía, France Pernišek za Slovensko pristavo, Andrej Goljev-šek za Slovensko vas, Jože Vidmar za Berazategui in Lofze Sedej za Carapa-

chay. Z njimi gotovo še predstavniki drugih organizacij. A kdo bi mogel med takim množtvom ljudi vse pregledati. V imenu obeh borčevskih organizacij polagata Ivan Korošec za Tabor in Slavko Urbančič za Vestnik pred spo-menik med prižgane sveče venec z rde-čimi nageljni, s slovensko zastavo in napisom V spomin junakom.

In v tem trenutku zbranosti je v domovini zagorelo po jamah, breznih, po poteptanih grobovih na tisoče luči, v mislih od tod prižganih. Vse polno rdečih rož je z našim ljubečim spomi-nom zažarelo po zavrženih kosteh.

V DVORANI

Spominski dan, ki je tudi naš ver-nih duš dan, dan junakov in ne nazadnje naš prošnji dan zaključimo vsako leto s spominskim govorom in odrsko upri-zoritvijo v dvorani Slovenske hiše. Na levi steni pred odrom visi v vsej vi-šini stene slovenska zastava, na njej obešen domobranski grb. Pred njo go-vorniški oder, s koder letošnji govornik Milan Magister obnavlja mnoga priče-vanja in podaja svoja razmišljanja o naši komajda pretekli zgodovini. Nje-gov govor bomo objavili v naslednji številki našega lista.

Odrska uprizoritev „In vendar — nekoč bo!“

Za letošnji dan je Zorko Simčič zbral iz naše zakladnice poezije pesmi, na-našajoče se na odlomke tragičnih do-gajanj v revolucionarnih dneh in na njih posledice. Zložil jih je v šopek, razdelil v tri časovne skupine ter jim dal sku-pen naslov In vendar nekoč bo! S tem optimističnim naslovom je potrdil za nas vse neomajno vero v našo zmago-vito bodočnost. Avtorje je verjetno na-merno poiskal po štirih celinah, čez ka-tere se med drugimi razteza Slovenija v svetu: iz domovine (zdej že rajni Stanko Majcen), iz Japonske (Vladi-mir Kos), iz Severne Amerike (Karel Mauser) in iz Južne Amerike (Zorko Simčič).

Prva skupina z naslovom V tistih dneh zajame v glavnem dobo ob kon-cu vojne, ko je rdeča revolucija slavila svoje krvave orgije. Povojna leta daje-jo vsebino drugi skupini pesmi, naslov-ljeni Mati išče sina, žena moža, otrok očeta. Na sedanost z reminiscenco na preteklost se nanaša tretja skupina Današnji dan, z žalostjo in mirom v srcu.

Na sv. Pavla dan, 30. junija 1933 se je dogodilo nekaj, kar je zbudilo po-zornost vsega sveta: Od leta 1870, to je 63 let, noben papež ni zapustil Vati-kana. To je bil znak protesta proti nastajajoči Italiji, ki si je prisvojila ozemlje t. zv. papeške države. Energič-ni Pij XI. je hotel temu stanju nare-diti konec. Štiri leta prej je že uredil razmere z italijansko vlado, ki je pri-znala Vatikanu, omejenemu na neznat-no ozemlje, položaj suverene države in tako je lahko papež zopet stopil v stik s svojim ljudstvom.

Po tem bežnem papeževem izhodu iz Vatikana se dolgo ni zgodilo nič po-dobnega. Pij XII., ki je kot državni tajnik veliko potoval po svetu kot pa-pežev odposlanec, tudi v Buenos Ai-resu je bil, kot papež skoro ni stopil na italijansko ozemlje. Pojavil se je med vojno med razvalinami bombardi-ranega rimskega predmestja, tolažeč nesrečneže, v povojnih letih je vsako le-to odšel na oddih v bližnji Castel Gan-dolfo, več pa ne.

Janez XXIII. je prvi, ki je ubral novo pot. Pojavil se je v jetnišnici Re-gina Coelli, v bolnišnici, na župnijah revnih rimskih predmestij. Z vlakom je šel na božjo pot v Loreto. Ljudje so dobrega papeža oboževali.

Pavel VI. je vladal Cerkev v času, ko je zrakoplov postal važno in hitro prometno sredstvo, ki ga je on porabil kot dobrodošlo pomoč za svoje dušno-pastirsko delo. Veliki papež je prelo-mil s starim mnenjem, da je treba iti v Rim, če kdo hoče videti papeža. Videl ga je, če je imel srečo, da je smel v množično avdienco ali k slovesni papeževi maši, za katero so prav tako dajali dovoljenje. Pavel VI. je obiskal vseh pet delov sveta, ne kot turist, am-pak kot pastir črede, ki mu jo je Bog izročil v varstvo.

Papežu Janezu Pavlu I. v kratkih dneh njegovega vladanja ni bilo dano, da bi na ta moderni način prišel v stik s svojimi verniki. So se pa ti z veli-kim zaupanjem zbirali okrog njega in poslušali njegove ljubeznive besede.

Sedanji vladar katoliške Cerkve je že v kratkih mesecih papeževanja do-volj jasno pokazal, da bo skušal zabri-sati mnenje, da bodi papež „vatiškanski jetnik“, oddaljen od svojih vernikov in obdan od svojih prelato in mon-signorjev, ki ga vklepajo v neupoglj-i-ve kalupe zastarelega protokola. Saj so vedeli povedati radovedni časnikarji, da je novi papež nekajkrat „ušel“ svojim podrejenim in šel po svojih potih: zdej v bolnišnico, obiskat bolnega škofa, zdej na sprehod po svojih vrtovih, zdej ob-skati kako rimsko župnijo; saj ima namen obiskati prav vse, kakor se za rimskega škofa spodobi.

Danes je navada, da papež zapusti Vatikan tako vsakdanja, da ne zbuj-a več posebne pozornosti. Le če odide za dalj časa ali iz posebnih vzrokov med svoje vernike, je to dogodek, o kate-

rem govori ves svet. Tako je bilo, ko je nedavno obiskal Pueblo, da je prišel v stik z latinskoameriški škofi in nji-hovimi verniki. Tako posebno te dni, ko je na obisku v svoji rojstni deželi in med svojim poljskim narodom.

To potovanje je vzbudilo pozornost ne le poljskih katoličanov, ampak šir-nega sveta iz več razlogov:

Štiri in pol stoletja na Petrovem sedežu ni bilo drugega papeža nego Italijana in v skoro dvatisočletni zgo-dovini Cerkve ni bilo na papeškem pre-stolu nobenega Slovana. Janez Pavel II. je sin naroda, ki brez dvoma zaslu-ži čast, da da Cerkev poglavarja iz svo-jih vrst: naroda, ki je skoro stooletno katoliški ne le po imenu, ampak tudi v izpolnjevanju verskih dolžnosti. Je na-rod, ki da Cerkev sorazmerno največ duhovnikov in kjer njih število raste, medtem ko skoro povsod drugod pada. Je narod, ki je do danes mogel ostati zvest svoji veri, kljub brezbožnemu re-žimu, ki se bori proti nji. Je narod, ki je v skupni nevarnosti znal ohraniti svojo enotnost, trdno združen s svoji-mi škofi, ki jih s patriarhalno avtorite-teto vodi kardinal Višinski.

Papež, sin tega velikega naroda, ki je nad tri desetletja živel pod brezbo-žnim komunizmom, je do dna spoznal vse probleme, ki jih le-ta povzroča poljski Cerkev. Ni le poznal teh vprašanj, am-pak je vedno tudi zastavil svojo besedo in svojo veljavo v prid stvari, ki jo je zastopal.

In sedaj se je odzval vabilu svoje-ga ljudstva in prišel kot vrhovni po-glavar Cerkve mednje.

Vlada je takoj videla, da bo pape-žev prihod povzročil med narodom nav-dušenje, ki mu ni upala nasprotovati. (Komunizem se boji množice, ki jo svo-je mislijo. Samo mase se ne boji, ki nemo sledi ukazom.) Vlada je hočeš-noče dovolila ta obisk poglavarju va-tikanske države in ga kot takega vljud-no, a hladno sprejela in mu ponudila vso pomoč svojega varnostnega aparata, kakor je ob takih prilikah v na-vadi.

Narod je „svojemu papežu“ pripravil sprejem, kakor jih je verjetno le malo-kdo doživel, odkar se piše človeška zgo-dovina. Milijonske množice se te dni zbirajo okrog njega v Varšavi, v Gnie-znu, v Čenstohovi in povsod, kjer se pojavi njegova bela postava. In on po-zdravlja, blagoslavlja in govori svo-jim rojakom in preko njih celemu sve-tu, kakor more govoriti pastir svoji čredi, ki je v nevarnosti.

Dve velesili si te dni stojita danes nasproti na Poljskem: nadnaravna si-la vere v Boga, ljubezni do pravice in volje po svobodi, sreče in miru na eni strani in velesila nasilja, sovraštva in suženjstva na drugi strani. Janez Pa-vel II. je z veljavo in dostojanstvom zastopal prvo in pravo velesilo.

KK.

doseljiva moralna vrednota. Zato je Beznik dal sceni vzdusje katedrale, kar je nakazal z v sredini ozadja čez vso višino odra postavljeno vitražo, gotsko zaključeno, in odel vse ostalo ozadje o-drškega prostora v črtno. V takem pro-storu in podobi je bila zajeta resnobna tragika pa tudi že nakazano veličast-je bodočega vstajenja, skladno s poda-janim besedilom. Smiselno je Beznik uredil tudi odrske premike posamič nastopajočih recitatorjev, jim dal s smo-trno usmerjenimi osvetlitvami prime-ren poudarek in tolmačenje. Kot pri vseh svojih režijah je tudi topot po-svetil mnogo truda za pravilno izgovar-javo in interpretacijo, kar je z uspe-hom dosegel pri vseh nastopajočih.

Vitražo je zelo učinkovito poslikal Marko Jerman, naš mladi, čedalje bolj

(Nad. na 2. str.)

34. SPOMINSKI DAN

(Nad. s 1. str.)

uveljavljajoči se in scenarist: Na križu Križani, a ne več v bridkosti smrti, temveč že kot božji Sin vabi umirajoče žrtve k sebi.

Upravljanje luči in zvočnih naprav je imel na skrbi Janez Jereb. Oboje je tokrat delovalo brez spodbijalcev.

Za naslovno stran programa je Ivan Bukovec izdelal lesorez z motivom iz zadnje pesmi: Dolga vrsta prižganih luči se iz ravnin zemljine barve vije po svoji romarski poti navzgor proti goram, iz katerih seja rešna zarja miru in svobode.

V pietetni in popolni tišini, čeprav smo do zadnjega kottička napolnili dvorano sede in stoje spodaj in zgoraj, smo pazljivo sledili zgodbam na odru. Odvijala se je diskretno, a prepričljivo. Brez kakih dramatično napihnenih pomagal.

Primerno razpoloženje je ustvarjala že spoznanje, da na končanem govoru odprta scena. Sredi same črnine, žalobno pa tudi veličastno učinkujoče, vse bolj s svetlobo ožarjeni Križani, pod njim trije fantje padajo v umirajočih mukah v smrt. V sprednjem desnem kotu učinkuje z ozkim stožcem žarkov osvetljeni lektor (arh. Jure Vombergar) kakor iz davnine vstala priča, skoro samó kot posebljen glas. Povezuje pesmi, jim pridaja potrebne uvode in komentarje. Iz teme se pojavljajo in v temo izginjajo recitatorji eden za drugim. Ta tu, oni tam. Vsak poglobljen v svojo zgodbo, kot da jo živi in ne samo pripoveduje. Ne bi kazalo posebej poudariti katerega posameznika. Vsi so podajali vredne interpretacije pesnikov. Le v kakem posameznem primeru nemara kdaj glas ni segel v globino pomanjkljivo akustično dvorane. To velja tudi za slavnostnega govornika, katerega govor iz nerazumljivih vzrokov ni bil ozvočen. Nemara bi kazalo opremiti oder z vsakokrat smotno razporejenimi mikrofoni in namestiti v dvorano potrebne zvočnike, predvsem pod in na balkonu. To bi bila investicija, ki bi omogočila vsemu občinstvu, tudi ob številni udeležbi, slediti dogajanju na odru.

Že v uvodu opozarja lektor na tu-robno spominjanje: „Obujamo staro žalost? Da. A ne zaradi žalosti same, ampak ker ne more dostojanstveno živeti, kdor se ne spominja.“ Iz zvočnikov nakazujejo prvo dobo ciklusa izredno ubrani glasovi Janeza Vasle, Janeza Rodeta, Marka Finka in Mirkota Vaslet s pesmijo Oblaki su rudeči. Še donijo odmevi napeva, ko Janez Vasle s čistim, globokim glasom pripoveduje Kosovo Tajne o strahovitih morijah, ko „... dndra / vso noč strojnica, / da po gorah odmeva.“ A vse likvidiranje mora ostati za vedno tajna. — Z že mrtvi mi toži z Mauserjevo Mrtvi živim Marko Fink o samotni v zavržena grobišča pometan, „brez sveče, križa in brez rož“, a „tako bi radi počivali / med vami in pri cerkvi spali.“ — Kristina Jerebova se kot žena-žalujka v Jakopičevu Angelčkom pretresljivo spominja strahotnega zločina, ko so v Teharjih „mesto leseno, vas, groze, prestolnica novih zločinov Heroda“ oropali materam dvanajst dojenčkov, majhnih otročičev, komaj rojenih. Brez vsakršne zaštite so jih izpostavili na sonce, in jih tam pustili ves dan „na tistem razbeljenem vozu, / na deri kraj taborišča, kjer žene norele so in se zaganjale v žice.“ Tam se parijo otročiči neboljeni, dokler se jih ob koncu dneva ne usmili in reši — smrt.

V drugo obdobje vpeljejo isti pevec s pesmijo Lipa zelenela je. Minevala so

leta. Pet let, ko zatava, kakor mnoge druge, po sinu osirotela mati v plan in med gričevje, da poišče gomilo svojega sina-edinca. Ponazarja jo Marica Mayer-Debečeva s tremi Majcenovimi: Kol, Ko bi le vedela, In spet bo pomlad. Jada mati ne najde sina in ne grička, kjer je morda pokopan. In ko se na pomlad vse prebujva v življenje, preklinja osamela mati vsako pomlad znova, saj „vso črno jo vidim in grozno.“ — Iščé pa tudi žena svojega moža. Rada bi ga „čepav mrtvega, vsaj še enkrat objela.“ A ga ne najde ne v Kočevskem Rogu, ne v okolici Teharji, ne v kraških jamah. Le tam nekje pod Turjakom „še vedno v noči kri priteče“ in „grmi krvavi cveto“. Tako je zapisal Simčič v pesmi Pet let kasneje. Tolmačita jo Jernej Tomazin in Alenka Smole (pomotoma neomenjena na programu), ki kot privid pojasnjuje svojemu mrtvemu možu, da sinček njun ne verjame v pravični svet, „verjame pa trdno, / da grmi krvavi ti iz prsi rati!“ — Iz ozadja nekje zamolklo doni boben in z njim kot iz globine groba odmev „pod zemljó, pod zemljó...“ (basi Janez Vasle in Marko Fink). V tem priteče mali Ivan Urbančičev, izredno naraven in ekspresiven, kot da bi hotel s Simčičevo Pet let kasneje mimogrede povedati, kako so ponoči neke sence odpeljale atka, ki „potem ga nič več ni bilo“. In sinček ne ve, kje naj bi zdaj atek bil. Zamolklo mu spet boben in mrtvaški glasovi odgovarjajo „pod zemljó, pod zemljó so sence skupale mu grob“. Ta otrok in njemu enaki „ne bodo nikdar resnično mladi.“

V tretji čas, v sedanost, uvajajo spet pevec z Gozdič je že zelen. Tokrat govore živi mrtvim v Jakopičevi Našim stražarjem. Z njo zanešeno riše Tone Erjavec mrtvim stražarjem domovine podobo naše zemlje, domačega vzdušja in vero v osvobodjenje. — Danes, ugotavlja lektor, je v nas „veliki mir. Toda biti krotak, ne pomeni biti slabič. Predvsem pa... naj nihče ne misli, da smo naivni.“ A kljub veri v dan rešenja, se moramo spraševati: „Ali bom tisti dan jaz, ali bo tisti dan moj otrok doživljal z mirnim srcem, z mirnim ponosnim pogledom v oči vsakomur? Živemu in mrtvemu? Ali bo mogel reči: Nisem klonil — nisem se prodal?“ Ob podobnih mislih se pesniku Kosu še danes v vedno novih pridihih vzbujajo „strah tistih dni“ izražen v pesmi Po tridesetih letih, ko mu, v interpretaciji Marjana Lobode ml. šum bambusov ali vršanje vejevja ali ropot ob gradnji ceste kličejo v spomin z žico spete žrtve, jetniške celice, krike „ustreljenih v prepad“.

Ciklus zaključuje lektor zatrjujoč, da so hoteli ubijati in so ubijali naše ljudi, še vedno onečajoč njihovo spomin in „hočejo ubiti tudi našo idejo. Toda ideje se ne da ubiti.“ Kajti „Na dnu, povsem na dnu naše žalosti je tudi danes svetloba... Mi vemo, da tudi kapljica krvi ni bila zaman prelita. Prej ali slej, kljub vsem črnim dnevom, mi vemo: In vendar — nekoč bo!“ Zaključno Simčičevo pesem z istim naslovom poda lektor sam, sedaj kot naš sodobnik (arh. Jure Vombergar) in zaključí: „nekoč bodo zagorele sveče / sredi noči bo svetel dan / od Triglava do Kolpe, / od Trsta gor do Šentilja. / ... Svečke, v zvest spomin / na vsa ta dolga tesna leta, / ko so bili nam (rajni) luč.“

Da, res verujemo: In vendar — nekoč bo iz dvanajststo vrčev mučeniško prelite krvi, iz tisočih žar trpljenja zasijala na slovenski zemlji rešna zarja svobode in miru med brati.

dkp.

VOLITVE V ITALIJI

V Italiji so znova imeli splošne volitve. Preden je zapadel ustavno določen rok, je pomanjkanje politične stabilnosti pripeljalo do teh novih volitev, s katerimi naj bi rešili zamotan ustavni položaj.

Kot znano, so imeli demokristjani manjšinsko vladno, katero so podpirali komunisti. Ko je zmanjkalo podpore, je vlada padla. Komunisti namreč zahtevajo sodelovanje v vladi, čemur se odločno (doslej) upira DC.

Tudi zadnje volitve glede tega niso prinesle nobene variante. Najbolj zanimivo je, da so komunisti izgubili precej glasov, morda jih bo to nekoliko umirilo. Dejstvo je, da tudi Krščanska demokracija ni napredovala. Več glasov kot ob zadnjih volitvah so dobili

socialdemokrati in pa radikali, a njih pomembnost na politični pozornici je majhna.

Kar se rezultatov tiče, je DC prejela za poslansko zbornico 38,3% glasov (38,7 leta 1976) za senatorje pa 38,3 (38,9 leta 76); komunisti so, v istih resorjih, prejeli 30,4 (34,4 leta 76) in 31,5 (33,8 leta 76); socialisti imajo za poslance 9,8% (9,6) in za senatorje 10,4 (10,2). Ostale glasove so pobrali takole: 5,2 Italijanska socialna gibanje (neofašisti); 3,9 socialdemokrati; 3 republikanci, 1,9 liberalci in 3,4 radikali, ki pa so za senatorje prejeli le 1,3 odstotke glasov.

Taka je sedaj barva italijanskega političnega polja. Začenja se dolga pot iskanja stabilne vlade, in nato pot, ka-

Mednarodni teden

V NICARAGVI je Somoza trdo pregnal komunistično sandinistično ofenzivo. A sedaj doživlja demokracijo. Ta upor je podprla tudi katoliška Cerkev. Škofje so izdali dokument, v katerem razložijo, da je upor proti vladi upravičen, kadar je očividna vladina nemoralna, kadar se kršijo osnovne pravice in trpi javna blaginja.

VENEZUELSKA KRŠČANSKA DEMOKRACIJA je doživela nov uspeh. Sedaj ponovno na vladi, je uspešno prešla preizkus občinskih volitev. Tako je v 70 odstotkih občinskih okrajev dobila večino. V celoti je 60 odstotkov občinskih svetovalcev bilo izvoljenih iz list KD.

V MANILI je bila zaključena peta konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj. Rezultat je kaj pičel za države tkim tretjega sveta, ki od teh konferenc vedno mnogo pričakuje. Res je, da razviti narodi kaj preradi gledajo na lastne koristi in pozabljajo na solidarnost s svojimi revnimi sosedi.

BREZNJEV se je nenadoma pojavil na Madžarskem. Prihital je v Budimpešto na „prijateljski obisk“. Pa, saj poznamo tako prijateljstvo in njega posledice, ki so ponavadi kaj malo ljube „gostiteljem“.

TAJSKA je prišla do kaj neljube, a pereče zagate. Iz Kambodže se na nje no ozemlje, in preko njega umikajo pregnani oddelki rdečega Khmera. Ti izgubljajo, ali namenoma puščajo na tajske ozemlje ogromne količine orožja, ki pridejo v roke domačim komunističnim gverilcem. Tako se je v kratkem času zelo ojačila udarna moč tajskih gverilskih formacij. Vladi ta problem skrbi, ne zna mu pa najti rešitve.

Dolanc odlikovan in degradiran

VELIK ODMEV V EVROPSKEM TISKU

Na skupni seji obeh skupščin SFR Jugoslavije so 15. maja razglasili „izvolitev“ in sestavo predsedstva SFR Jugoslavije. Predsednik republike Tito je obenem tudi predsednik predsedstva. Ostali člani so: dr. Bakarič Vladimir (Hrvatska), Doranjski štefan (Vojvodina), Hodža Fadil (Kosovo), Koliševski Lazar (Bosna in Hercegovina), Kraigher Sergej (Slovenija), Mijatović Cvjetko (Bosna in Hercegovina), Stambolić Peter (Srbija), Zarković Vidoje (Črna gora).

Isti dan, to je na predvečer Titovega odhoda v Moskvo je predsedstvo jugoslovanske komunistične partije pripravilo izredno senzacijo. Na zasedanju parlamenta je govoril predsednik države in šef komunistične partije Tito. Med poslušalci je bil tudi Stane Dolanc, ki mu je navdušeno ploskal kakor vsi drugi. Kot tajnik predsedstva Centralnega komiteja KPJ je nato Dolanc poročal o razvoju partije in dal tudi kritične pripombe ter smernice za bodoče. Zvečer so Titov govor ponovili po televiziji in nato še „mimogrede“ objavili,

li, da je Stane Dolanc odstopil kot tajnik predsedstva CK ZKJ.

Temu je sledilo pojasnilo, da je bila istega dne na Titov predlog seja predsedstva CK ZKJ pod vodstvom poslovočnega predsednika Nika Mikulića. Na tej seji je bilo sklenjeno, da je funkcija tajnika omejiti na dve leti. Navzoči Stane Dolanc, ki je bil na položaju tajnika že osem let, je prosil za razrešitev, češ da je že prekoračil dvoletno dobo. Bil je takoj razrešen. Tito ga je odlikoval z najvišjim redom države in Dolanc ga je smel spremljati v Moskvo, a ne več kot tajnik, temveč le kot član predsedstva CK ZKJ. Na njegovo mesto je bil takoj izvoljen dr. Dušan Dragosavac, star 59 let, Srb iz republike Hrvaške in eden od treh zastopnikov te republike v predsedstvu.

Tak je bil potek odstranitve Dolanca, katerega so večkrat imenovali kot verjetnega Titovega naslednika iz dotlej njegovega pomembnega položaja.

Dogodek sam je imel velik odmev in številne komentarje v evropskem tisku.

Leto 1980 — „Katynsko leto“ Poljakov

SPOMENIK BO POSTAVLJEN V BUENOS AIRESU

Lani maja meseca je v Kanadi sklenila Vsepoljska zdomska skupnost iz celega sveta, naj bi se leto 1980 — imenovalo Katynsko leto, kot spomin vseh Poljakov na štiridesetletnico komunističnega pomora 14.500 najvidnejših poljskih oficirjev v gozdiču Katyn pri Smolensku. Dozdaj so odkrili sicer le 4.500 skupnih grobov častnikov, pobitih s strelom v tilnik iz enega taborišča, toda dokumenti obstajajo z imeni drugih desetstisočev ujetnikov, ki so bili še v treh bližnjih taboriščih, istočasno, pa so bili poklani neznankje: nihče od njih se namreč ni prijavil za vstop v Andersovo armado v Sovjetski zvezi. Treba jih je smatrati za pobite na isti način, in to leta 1940, še za časa sovjetsko-nemškega zavezništva. Toda ker so te grobove odkrili šele Nemci na svojem pohodu v Rusijo, so zavezniki zavpili, da so jih pobili Nemci ter umorili.

ko ohraniti stabilnost. Nobena od obeh vodilnih strank si ne more zagotoviti večine brez socialistov in še kake druge stranke; komunistov pa je skoraj nemogoče to večino doseči. Položaj je zato prav tako nejasen in zapleten, kot pred volitvami. Ali še bolj. Prej je vsaj bilo nekaj upanja, da bodo volitve prinesle kako rešitev, sedaj še tega ni več.

La ruta de la historia cristiana

En su viaje a la natal Polonia, al hablar ante una multitud reunida en Varsovia, el papa Juan Pablo II dijo también los siguientes conceptos:

“Es una gran dicha para mí poder hacer este tramo de mi peregrinaje junto a María y estar con ella en la gran ruta histórica por la que he viajado...”

La ruta principal de nuestra historia espiritual, la ruta seguida por todos los polacos, así como aquellos fuera de su patria en diversos países y continentes.

No podemos olvidar a esos hermanos nuestros. Confío que me escuchen. Sentiría mucho si supiera que no me escucharon. Vivimos en la era de la declaración libertad de información. Tenemos que trabajar tan decididamente, con tanta determinación, para crear un libre intercambio de información.

Es imposible que en algún lugar del mundo haya alguien que no pueda oír la voz del Papa que es polaco y es eslavo.

El Papa viene a hablar en nombre de otras naciones y pueblos olvidados. Es necesario hablar alto, para señalar el camino de vuelta al corazón de la Iglesia.

La ruta principal de nuestra historia espiritual es también una de las grandes rutas de la historia espiritual de todos los eslavos y una de las principales rutas espirituales de Europa.

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

In vse je, kot je bilo nekoč. Vsaj tako izgleda, kar se tiče razmerja med sindikati in vlado. Končno se v Ženevi nahajajo predstavniki argentinskega delavstva, medtem ko je doma sindikalno polje razdeljeno, kot vedno, in je slavnih šest sindikalistov, krivih ponesrečene splošne stavke, še vedno zaprtih.

Če tako pregledamo celoten položaj, lahko zatrdimo, da je znova zmaga vlada, in sicer s kaj različno taktiko: močno roko napram poizkusom upora, in milo božanje, kar se približevanja tiče. Vendar s tem še ni rešen temeljni problem: prisostvujemo raznim pojavom „divjih“ stavk (npr. železnišarska), ko delavstvo mimo (in večkrat celo proti) sindikalnemu vodstvu izvede stavko. Ti pojavi, posledica slabih plač in težkega socialnega stanja, so

IRANSKE vladne čete so premagale arabske oddelke, ki v tej državi skušajo doseči ločitev. Arabski separatizem zaenkrat nima uspeha v Iranu.

najbolj nevarni. In edini način, da se jih prepreči, je urediti gospodarstvo in izboljšati socialno stanje. Noben delavec, zadovoljen s svojim položajem, ne bo izpostavljaj delavnega mesta v stavki, za katero ima interes edino sindikalno vodstvo.

Eden pozitivnih pojavov, kar se delavstva tiče, je velika zaposlenost. Skoraj ni brezposelnih, in dober delavec kaj hitro dobi službo. Večkrat je to tudi način, da dobi delavec mimo uradnih povišic boljše plačo, kajti sicer si poišče drugo službo. In tudi podjetniki imajo radi dobre delavce.

Kratek pogled na politično polje. Pred dnevi je notranji minister govoril na zaključnem zasedanju zborovanja guvernerjev. Tam je izjavil, da bo „sodelovanje civilistov stvarnost, in ne samo „napovedana beseda“. In še je govoril o občinskem življenju, kjer naj „skupnost, po stalno rastoči udeležbi, pomaga pri reševanju lastnih problemov“. To omenbo tolmačijo opazovalci kot namig, da bo „sodelovanje“ civilistov uvedena postopoma, in sicer od „občinskih ustanov“ preko provincijskih do samega vrha v demokratizaciji centralne vlade. Stara Onganijeva zamisel, ki, upajmo, da bo to pot imela več sreče.

Kljub temu, da je doba, ko bo dovoljeno obnovljeno delo političnih strank še daleč (in še nihče ne ve, v kakšnih okoliščinah bo to delo dovoljeno), so razni politični predstavniki zelo aktivni. Tako se npr. te dni skuša obnoviti enotnost posameznih demokratskih skupin. Kot znano, je argentinska krščanska demokracija razdeljena na več delov in delcev. A v glavnem prevladuje dvoje struj, ki jih imenujejo „ljudska“ in pa „revolucionarna“. Sprava med njima je skoraj nemogoča. Dejstvo je, da je zadnje čase v „ljudski“ veji prišlo do tako ostrih nasprotij, da je že grozil dokončen razkol. Sedaj se skušajo pobotati. Za ta četrtek 7. junija je bil napovedan prihod bivšega venezuelskega kanclerja Calderove demokratske vlade in sedanjeje vodje senatorske komisije za zunanje zadeve Aristidesa Calvanija, ki naj kot posredovalec omogoči pomirjenje in nov nastop ljudskih demokristjanov.

Posredovanja so na dnevnem redu. Kaže, da kar lepo potekajo zasedanja argentinske in čilske komisije v Rimu, ki pod predsedstvom kardinala Samoreja skušajo rešiti beagelski problem. Sveda se od časa do časa kaj zatakne. Kot pretekli teden, ko so argentinski varnostni organi odkrili mrežo čilske obveščevalne službe. Sedem špijunov je bilo prijetih in postavljenih pred sodišče.

Kar pa se tiče razmerja s Paragvajem, smo v prejšnji številki pisali o dejstvu, da hoče ta država spremeniti dosedanja načrt za veleelektrarno Yaciretá. Argentina je ob tem smatrala, da se Paragvaj ne zanima resno za to zadevo. Paragvajsko stališče je povzročilo, da je zapadel rok za vlogo prošnje za posojilo pri Medameriški banki. Zato je Argentina sklenila, da načrt enostavno arhivira za boljše čase in sama proučuje gradnjo elektrarn nižje ob reki, a celotno na argentinskem ozemlju. Paragvaj sedaj skuša zadevo urediti, a je kaj malo izgledov. Yaciretá je povzročil že preveč problemov, da bi Argentina vztrajala na njega izvedbi.

In končno dvoje pozitivnih novic. Prva: predstavljen je bil osnutek novega univerzitetnega zakona. Sedaj bo dopolnjen s predlogi zainteresiranih sektorjev in predložen legislativni komisiji. Druga: nenehno raste argentinski izvoz. V mesecu maju je prodaja raznih žit v inozemstvo dosegla 2.650.000 ton, kar predstavlja za državo nov rekord. Da bi se ta blaginja le kaj kmalu poznala v socialnem stanju.

OBVESTILA

NEDELJA, 10. junija:

Redni občni zbor Slovenskega doma v San Martinu ob 10. uri.
Roditeljski sestanek Slomškove šole. Predava mrgr. Anton Orehar.
Redni občni zbor Društva Slove ska Pristava ob 10. uri Družinsko kosilo s kolinami ob 13. uri.

ČETRTEK, 14. junija:

Na Pristavi ob 15. uri redni sestanek ženskega krožka. Msgr. Anton Orehar bo imel razgovor o temi: „Žena v družini.“

SOBOTA, 16. junija:

Redni pouk Slov. srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.
V Slovenskem domu v San Martinu ob 21. večerja-show v priredbi SDO in SFZ.
Gospodarski večer v „Slogi“ ob 20. uri. Predavanje dr. Vladimirja Pezdirca: „Import-Eksport“.

TOREK, 19. junija:

V Slovenskem domu v San Martinu spominska proslava ob 18.30 v priredbi Lige žena-mati.
I. Kulturni večer SKA ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše. Predavanje univ. prof. dr. Vinka Brumna o temi „Naše zdonsko mišljenje“.
SREDA, 20. junija:
Družinsko kosilo v priredbi ženskega krožka iz Pristave. Popoldne tekmo-

vanja v šahu, ping-pongu, taroku in podobno. Na voljo narodne vezenine s križci.

SOBOTA, 23. junija:

Očetovska proslava v Slomškovem domu ob 18. uri.

NEDELJA, 24. junija:

Procesijska Sv. Rešnjega telesa v Don Bosco — Ramos Mejia ob 10. uri.

SOBOTA, 30. junija:

Redni pouk Slov. Srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

V Slovenski hiši ob 16. predavanje dr. M. Komarja v priredbi SKAS-a.

Spominska proslava pod geslom: Narod slovenski živi naj, živi! v Slomškovem domu ob 19. uri. Sodelujejo: Slomškova šola, ramoški cerkveni zbor in SDO-SFZ.

NEDELJA, 1. julija:

V Slovenskem domu v San Martinu ob 10. spominska proslava za padle junake.

SEOVENSKA KULTURNA AKCIJA bo 26. sezono svoje kulturne dejavnosti začela v znamenju svoje 25. letnice, srebrnega jubileja, s prvim letošnjim kulturnim večerom, ki bo v torek 19. junija 1979 ob osmih zvečer v gornji dvorani Slovenske hiše. V okviru filozofskega odseka bo predaval univ. prof. dr. Vinko Brumen o temi: „NAŠE ZDOMSKO MIŠLJENJE“.

Zadnja knjiga rajnega prof. dr. Hanželiča,

KI JE IZŠLA NEKAJ TEDNOV PRED NJEGOVO SMRTJO
IN NOSI NOSLOV

v
DRUŽINSKA VZGOJA II.

Je prava zakladnica vzgojne vede. Govori o dveh stvarih: o tem, da mora biti vzgoja vsestranska in o vzgoji v poedinih razvojnih dobah. V poglavju: „Vzgoja mora biti vsestranska“ je obdelana: telesna vzgoja, razumska vzgoja, estetska vzgoja, moralna vzgoja, socialna vzgoja, spolna vzgoja in verska vzgoja. V poglavju: „Vzgoja v poedinih razvojnih dobah“ pa je rajni pisatelj obdelal predšolsko in šolsko dobo. Glavni naslovi „predšolske dobe“ so: 1. Otroci pred rojstvom, 2. Prvo leto — detinstvo, 3. Prva otroška doba, to je drugo in tretje leto, 4. Druga otroška doba, to je od 4. do 6. leta. V „šolski dobi“ so nakazane značilnosti te dobe in obdelana posamezna področja vzgoje.

Knjiga ima 254 strani in stane sedaj \$ 4.600.— Na voljo je v Dušnopastirski pisarni in pri poverjenikih „Oznanila“.

Knjiga bo odlični priročnik staršem, posebej še mladim, mladini, ki se pripravljajo na življenje in ustanovitve družine, in vsem, ki se zanimajo za vzgojno vprašanje.

Knjiga bo trajen spomin na rajnega profesorja dr. Rudolfa Hanželiča, ki se je z izredno zavzetostjo posvečal vzgojnemu vprašanju in jih z ljubeznijo ter jasnostjo nam posređoval.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires
Pritličje, pisarna 2
Tel. 35-8827

SDO SFZ

San Martín

VEČERJO — SHOW

v soboto, 16. junija ob 21.

v Slovenskem domu
v San Martinu

Boja ne bije svetlo orožje,
ampak srce junaka.

Star pregovor

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pritličje
Capital Federal
Tel. 393-3536

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17. do 20. Zahtevati določitev
ure na privatni telefon 666-4366.

PODRUŽNICE:

EZEIZA

Ruta 205 (nasproti postaje)
Tel. 295-1197

C. SPEGAZZINI

Av. 25 de Mayo 136

SAN JUSTO

Almafuerte 3230

(eno kvadro od občine)

LOMAS DE ZAMORA

Hipólito Yrigoyen in Laprida

Dekoracije

da so obrisi novih časov že spoznavni. Medtem pa je ugled partije kot preokida že tako upadel, da se takim napovedim tudi povprečen državljani le še omalovažujejo in žalostno nasmehe. Sploh si pa posamezniki težko predstavljajo to končno odrešujoče stanje. Najpogostejše se že zadovoljujejo z izrekom: „Več krme in manj dela“ ali „Hočemo preprosto to, kar so nam obljubljali: bolje živeti.“ Večne neizpolnjene napovedi velikolepja utrjujejo. Sovjetski človek si danes želi veselejši primerno družbeno stanje, tako, ki bi zdržalo primero z „gnilim kapitalizmom“, ki vedro vztraja pri življenju, čeprav ga kar naprej proglašajo mrtvim. A to so visoki cilji, previsoki. Zadovoljil bi se tudi z življenjsko ravno satelitskih držav.

Ne samo vero v paradiz, ljudje so izgubili tudi vero v „novega človeka“, kakršnega napoveduje partija. V vsakdanjem življenju imajo opravka z brezbriznostjo za stiske in skrbi svojega bližnjega, z nevoščljivostjo, če je komu boljše, s pohlepom, če je kje kaj dobiti, z neenakostjo, s korupcijo. Tak postaja „novi človek“ v sovjetskem sistemu, čeprav mu gre brez dvoma boljše kot pred deestimi ali dvajsetimi leti. Boljše je oblečen, a še zmeraj slabo; stanovanjska stiska je nekoliko popustila, a še zmeraj pogosto po več družin v enem stanovanju (Amalrik npr. je delil stanovanje s petimi družinami); zaslužki so se zvišali, ljudje lahko celo hranijo denar — s katerim pa nimajo kaj kupiti. Sovjetske plače so v primeri z ostalimi v visoko

industrializiranih državah na najnižjem mestu. Še nikdar ni tako cvetela črna borza kot sedaj, kar je zanesljiv znak za pomanjkanje.

Država zagotavlja svojim podanikom življenjski obstoj na zelo nizki ravni in ni ji mar, če se pri delu preveč ne napno. S tem zavira iniciativo in dejavnost posameznika, pa tudi hromi prevzemanje poklene odgovornosti.

Večino državnega proračuna požira oboroževalna industrija, ki utrjuje samo državno varnost. Kar preostane, je premalo za produciranje potrošniških dobrin. Pod sedanjimi mogočnejši se to tudi ne bo spremenilo. Nezadoščeno povpraševanje po potrošniških dobrinah pa bi moglo na daljšo dobo sprožiti večje nemire in hitreje kot narodnostni problemi ali borba za človekove pravice. To bodo morali kremeljski vladarji vsekakor upoštevati.

Včasih vendarle zaveje kaka mala odjuga in napete vajeti nekoliko popuste, a nikdar za dolgo. Tako npr. v dobi razstalinizacije. Hruščev je tajni policiji, ki je država v državi, pristigel peroti, prenehal z odkritim terorjem, odprl je sibirski taborišča, rešil rojake strahu pred tajno policijo in dal vojake, ki so stremeli po oblasti, na uzdo. Ni se pa dotaknil sistema, ki je vzrok vsega zla.

Hruščevi nasledniki se drže omrtvelega političnega konservatizma z močno vezanostjo na tradicionalne predloge, na stremeljenje po ohranitvi oblasti. Kot taki odklanjajo vsako načelno reformo. Stebrom sovjetske družbe, tajni policiji in vojski je Brežnjev

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158
1407 Buenos Aires
Argentina
T. E. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, dr. Tine Debeljak,
Slavimir Batagelj in Tone Mizerit

Correo
Argentino
Central (B)

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 1.419.886

Naročnina Svob. Slovenije za 1. 1979: za Argentino: \$ 25.000.—, pri pošiljanju po pošti \$ 28.000.—; ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 30 USA dol.; obmejne države Argentine 25 USA dol.; Avstralija 35 USA dol.; Evropa 32 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 24 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101, Buenos Aires, T. E. 33-7213.

KREDITNA ZADRUGA

"SLOGA" z o. z.

BME. MITRE 97
RAMOS MEJIA
T. E. 658.6574

URADNE URE:

PONEDELJEK, SREDA IN PETEK
OD 15. DO 19. URE.

Poravnajte naročnino!

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je v 85. letu starosti za vedno zapustila naša dobra mama, stara mama, prababica in teta, gospa

Marjeta Zupanc roj. Jagodic

Pokopali smo jo v torek 29. maja 1979 na pokopališče Villegas, San Justo.

Iskreno se zahvaljujemo dr. A. Starcu za vso skrb v njeni bolezni, za molitev ob krsti, pogrebno sv. mašo in vodstvo pogreba. Hvala msgr. Oreharju in g. Borštnarju za molitve ob krsti. Sosedom, ki so nam pomagali ali obiskovali našo mamo, vsem darovalcem cvetja, vsem, ki so jo prišli pokropiti, se udeležili sv. maše in jo spremlili na njeni zadnji poti. Vsem: Bog plačaj!

Pokojno mamo priporočamo v molitve.

Žalujoči:

Hčere: Micka, Pavla, Angela, Anica
in sinova: Ivan in Francelj
z družinami.
Vnuki in pravnuki.
Nečaka: Ivan in Florjan Jagodic.

San Justo, šenturška gora.

Otrpla revolucija

SOVJETSKA VSAKDANJOST V LUČI INOZEMSKEGA ČASNIKARJA

IV.

Sedanost za „bodoči paradiz“

Tuj opazovavec dobi o Sovjetski zvezi vtis masivne, staromodne državne oblasti. Ničesar ni, kar bi lahko nazorneje pričalo o državni moči in gospodstvu, kot orožje. Sovjetija se skuša zato enačiti z ZDA predvsem z naoroževanjem. Veličastno razkazovanje tankov, topov, raket, letalstva na mimohodih po Rdečem trgu naj zbudi v ljudstvu ponos, inozemstvu pa kaže moč in pripravljenost na vsakrati napad. Negibna otrplost sistema se kaže jasno pri slavnostnih zborovanjih v veliki kremeljski palači. Slovesen obred zborov poteka predvsem z govori, v katerih vihti vsakokratni govornik kadilnico sam sebi in našteva času primerno prikrojene pridobitve domovine. Moč na noter in na ven zagotavlja trajanje samovladja in obstoj državne vere, ki ne trpi poleg sebe nobenega drugega svetovnega nazora.

Osnovna dogma te vere blesti v čezmerno velikih črkah raz hišnih sten: „Živel komunizem, sijajna bodočnost vsega človeštva!“ Po tej družbeno razvojni teoriji „bo nastopila doba, ko bo vsakdo lahko zadostil vsem svojim potrebam, doba nesebičnosti, splošnega blagostanja, skrajnih možnosti uveljavljanja vseh družbenih članov, doba no-

vega sovjetskega človeka.“ Politično vodstvo, ki je zahtevalo in še zahteva od svojih podložnikov največje žrtve in pomanjkanja, se mora nujno oslanjati na bodočnost. Jutrišnje zadovoljstvo in sreča opravičujeta včerajšnje in današnje odpovedi. Sicer pa je na Vzhodu vselej lažje govoriti o bodočnosti kot o preteklosti. Bivše politične vodje degradirajo vsakokratni vladajoči na stopnjo „neosebnosti“. Prikaz zgodovinskega razvoja je treba kar naprej spreminjati tako, da se prilaga veličanju sočasnega oblastnika in osvobodit partijo vsakršne krivice.

Že od početka so sovjetski vladarji projecirali uresničenje vsestranske sreče v bližnjo bodočnost. Lavin je že svoji generaciji obljubljal tak dosežek. V Stalinovi dobi so podložniki zdržali nezasišena grozodejstva v upanju na bližajoči se zemski paradiz. Kdor se je čutil zanj ogoljufanega, ga je hotel graditi vsaj za svoje otroke in vnuke. Hruščev je obljubljal zlati vek za osmo desetletje, in ker je svoje obljube podkrepil z gospodarskim razmahom in uspešimi vsemirskimi poleti, so se našli optimisti, ki so mu verjeli. Brežnjev se v svojem programskem govoru ob zakonitvi nove ustave konec 1977 ni več časovno vezal. Menil je le,

(Bo še)